

**MEMÒRIA DEL SEGUIMENT ARQUEOLÒGIC
REALITZAT AL CARRER DE LA BARRA DE
FERRO, 8 DE BARCELONA**

CODI: (277/05)

14 de novembre al 12 de desembre de 2005

Promotor de l'obra:

Comunitat de propietaris

Realització:

TEA Difusió Cultural SL

Direcció tècnica:

David TORRES RODRÍGUEZ

Barcelona, agost de 2007

**MEMÒRIA DEL SEGUIMENT ARQUEOLÒGIC REALITZAT
AL CARRER BARRA DE FERRO, 8 DE BARCELONA (277/05)**

DEL 14 DE NOVEMBRE AL 12 DE DESEMBRE DE 2005

DIRECCIÓ TÈCNICA:
David Torres Rodríguez

Barcelona, agost de 2007

CRÈDITS

Permís: Servei d'Arqueologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Projecte d'intervenció: Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona. Servei d'Arqueologia.

Promotor: Comunitat de propietaris.

Empresa: TEA difusió cultural, SL.

Direcció tècnica: David Torres Rodríguez.

Dibuix i deliniació: David Torres Rodríguez.

Fotografia: David Torres Rodríguez.

ÍNDEX

1.- Introducció	5
2.- Localització i entorn geològic.....	6
3.- Context històric i intervencions anteriors.....	8
4.- Motivacions de la intervenció i objectius.....	19
5.- Metodologia.....	20
6.- Descripció dels treballs realitzats.....	22
7.- Conclusions.....	30
8.- Bibliografia.....	33
ANNEXES.....	36

Annex I. Fitxes d'unitats estratigràfiques.

Annex II. Documentació fotogràfica.

Annex III. Inventari materials arqueològics.

Annex IV. Catàleg materials arqueològics.

Annex V. Làmines materials arqueològics.

Annex VI. Planimetria.

INTRODUCCIÓ

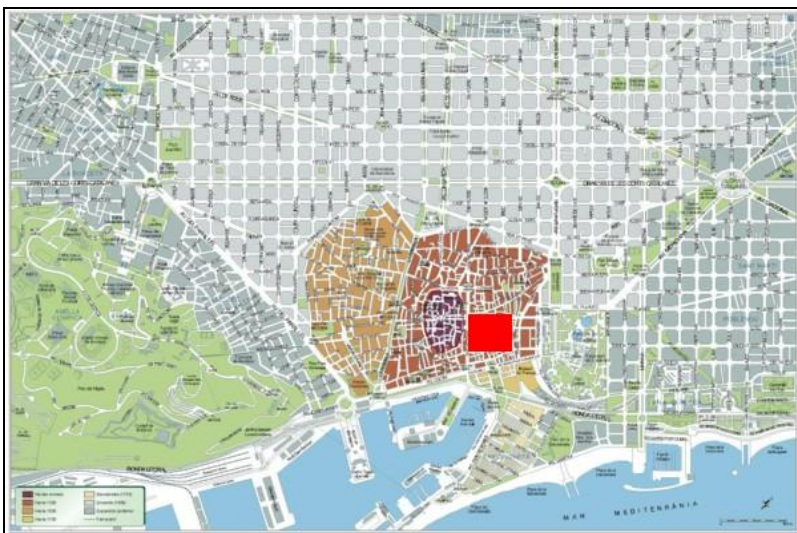
El seguiment arqueològic realitzat al número 8 del carrer de la Barra de Ferro de Barcelona, es va iniciar el dia 14 de novembre de 2005 i va finalitzar el dia 12 de desembre del mateix any.

La intervenció arqueològica va estar motivada per la realització d'una cala de 150 x 150 cm de costat i 140 cm de profunditat per situar la fossa on encabir la caixa d'un ascensor, al pati central de la finca, fet que va plantejar la necessitat d'un seguiment preventiu que valores el potencial arqueològic, segons el que marca l'article 47 i següents de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català i el Decret 78/2002, de 5 de març de 2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

La situació de la cala es va plantejar per part de l'empresa constructora a partir del projecte d'obra dels arquitectes M. Ángeles de la Chica i Julià Capel. Els treballs arqueològics van estar dirigits per l'arqueòleg David Torres Rodríguez sota la gestió de l'empresa TEA difusió cultural SL.

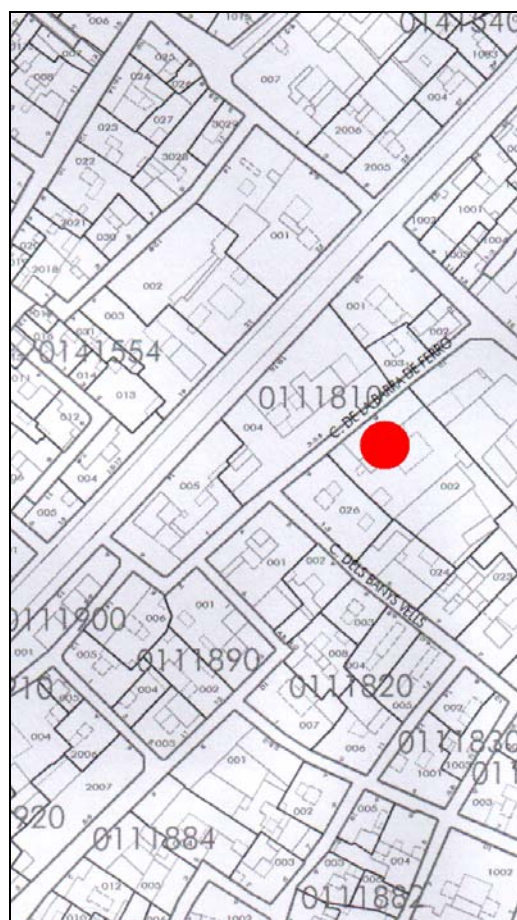
LOCALITZACIÓ I ENTORN GEOLÒGIC

La present intervenció es va realitzar al pati central de la finca número 8 del carrer Barra de Ferro, situat al barri de Ribera dins del Districte de Ciutat Vella de Barcelona.

Vista de la ciutat i del districte de Ciutat Vella, amb indicació del punt on es localitza la intervenció.

A baix, localització dins del parcel·lari del punt d'actuació.

La forma de l'illa on es localitza la finca és irregular, delimitada al nord pel carrer Barra de Ferro, al sud pel carrer Sombrerers, a l'est pel carrer Montcada i a l'oest pel carrer Banys Vells.

L'edifici ocupa una parcel·la de planta trapezoïdal i està destinat a habitatges unifamiliars distribuïts en planta baixa més tres plantes i terrat. La seva construcció sembla ser de les darreries del segle XVIII tal i com consta al Catàleg del Patrimoni Arquitectònic Històric-Artístic de la Ciutat de Barcelona (**Categoria B, cap.II-Fitxa núm.73 del Catàleg**), destacant la seva concepció en base al típic pati gòtic que es pot trobar a altres edificis de les rodalies.

Respecte al context geològic d'aquesta zona, s'ha d'apuntar que la intervenció es localitza dins del Pla de Barcelona, un territori comprès entre el Mediterrani i la Serralada Litoral d'est a oest, i entre el riu Besòs i el Llobregat de nord a sud. Dins d'aquest territori, la finca objecte de la intervenció es troba al que es denomina geològicament com a Pla de Baix, que correspon a l'espai que va des de l'esglaó natural que separa el casc antic de l'Eixample fins al mar. Les característiques que presenta aquest sector són estrats de materials fins aportats tant pels torrents i rieres provinents de Collserola com pels corrents marins. Com resultat d'aquestes aportacions es troben materials del quaternari antic caracteritzats per la repetició estratigràfica de paquets de tortorà-llims-argiles.

CONTEXT HISTÒRIC I INTERVENCIONS ANTERIORS

La zona on s'ha dut a terme la intervenció arqueològica ha tingut una ocupació des de la prehistòria fins als nostres dies. A continuació es fa un breu apunt dels moments més destacats de l'evolució històrica d'aquest sector de la ciutat.

Prehistòria

Les evidències més antigues d'ocupació de la zona pròxima on s'han desenvolupat els treballs corresponen a època prehistòrica, concretament a un context de Bronze Inicial. Aquestes restes van ser localitzades al proper Mercat de Santa Caterina i es poden datar entre un 1800 – 1500 aC, dins d'un epicampaniforme. El conjunt documentat consistia en tres retalls excavats al terreny natural, un dels quals presentava una inhumació primària doble d'una dona adulta i d'un individu infantil. Els altres dos retalls corresponien a dues sitges o fosses de petites dimensions que van aportar un conjunt ceràmic i l'esquelet d'un ovicaprí en connexió anatòmica.

El fet que les restes es trobessin a una cota de 3 msnm ens parla de la diferent topografia del terreny en aquesta època, que estaria formada per petites elevacions i depressions travessades per cursos d'aigua permanents i estacionals que desguassaven al mar, la línia del qual estava situada a la zona de l'actual Santa Maria del Mar, lloc on es troba una duna fòssil delimitant la plataforma quaternària litoral.

Època Romana

La colònia *Iulia Augusta Paterna Faventia Barcino* va ser fundada de nova planta per August al segle I aC. Es va situar en un turó, conegut en època medieval com a Mons Tàber, flanquejat per les rieres de Sant Gervasi i Vallcarca. La ciutat emmurallada, amb un perímetre clar, presenta una planta octogonal amb una trama a partir de dos eixos: el *cardo maximus* (nord –

sud) i el *decumanus maximus* (est – oest). Aquests dos eixos donaven la pauta a la resta de la xarxa de carrers rectilinis amb illes regulars, confluint en un espai obert i central, el fòrum, l'actual plaça Sant Jaume.

Aquesta trama urbana original de la colònia de Barcino s'ha conservat "fossilitzada", de manera que l'actual carrer Llibreteria i carrer del Call corresponen al *cardo maximus* i els carrers Bisbe, Regomir i Ciutat al *decumanus maximus*.

Mentre tant, fora muralles, el pla de Barcelona es convertí en l'*ager* de la ciutat romana, quedant ocupat per vil·les, establiments industrials, monuments, vies i necròpolis. És precisament en aquest àmbit on es localitza la zona en la qual s'ha realitzat la intervenció arqueològica, molt a prop del recinte enmurallat dins del *suburbium* de la ciutat romana.

Pel que respecte als centres de producció industrial o tallers, les restes fora muralles més antigues localitzades a les proximitats de la zona d'intervenció, corresponen a un gran retall d'extracció d'argila datat de finals del segle I dC localitzat al mercat de Santa Caterina, . Tot sembla indicar que es podria tractar d'un centre de producció de terrissa. Cal destacar que la xarxa viària que vertebrava aquest espai correspon a un ramal de la Via Augusta format pels actuals carrers Carders, Corders, Bòria i Llibreteria.

De la mateixa manera també cal destacar la troballa del carrer Princesa 21 i del carrer Boquer 8-12, d'un centre ceràmic romà d'època altimperial, (segles I II) productor d'àmfores relacionat amb una agricultura intensiva i especialitzada en el conreu de cereals i de la vinya, l'explotació del conreu de la vinya i la producció i comerç del vi. Es tractaria doncs d'un centre productor situat al suburbium nord-est de la ciutat romana ubicat a les portes de la ciutat i en contacte amb la Via Augusta. Les restes localitzades corresponen a un forn circular de petites dimensions amb pilastra central (finals s I aC a primera meitat del segle I dC) i diferents àmbits delimitats per murs, a més d'una cubeta

de decantació d'argiles realitzada amb tegulae i la presència d'un pou per a extracció d'aigua, datables amb una cronologia de segle I-II dC.

La proximitat d'aquests dos tallers ceràmics, el localitzat al mercat de Santa Caterina i el documentat al carrer Princesa 21, podria indicar l'existència d'una zona especialitzada en la producció ceràmica en aquest sector de la ciutat romana. Cal destacar la situació d'aquests dos tallers al Pla de Barcelona, amb la facilitat per a obtenir argiles, aigua i combustible a la mateixa zona, el fàcil accés a les vies de comunicació per a la distribució dels productes manufacturats i la proximitat a la línia de costa per la distribució marítima.

Per altra banda, a partir de finals del segle I i principis del II dC., es fa evident l'aparició de vil·les suburbanes molt pròximes al recinte emmurallat, com és el cas de la vil·la altimperial de l'actual plaça Antoni Maura cantonada Via Laietana i avinguda de la Catedral, situada a l'angle nord fora muralla, amb datació del segle II – III dC., i que compta de dues parts diferenciades, una zona de producció i una altra zona residencial decorada amb rics mosaics.

Durant el segle IV dC. la zona canvia d'ús, el lloc que ocupava la vil·la de la plaça Antoni Maura es converteix en una necròpolis tardoantiga que perdurarà fins al segle VI dC. amb diferents tipus d'enterraments: inhumació en fossa simple, àmfora, *tegulae* o taüt de fusta. Aquesta àrea de necròpolis s'extendrà per l'actual Avinguda Cambó i pel sector més sudoriental del Mercat de Santa Caterina.

Època medieval

A partir del segle XI comença l'ocupació intensiva de la zona fora muralles amb el surgiment de nous nuclis de població, els burgs o vilanoves; un exemple d'això són els de Vilanova de Mar, construït al voltant de la basílica de Santa Maria del Mar, el de Santa Maria del Pi, Santa Anna, els Còdols, Sant Pere o el burg dels Arcs creat a redós dels aqüeductes romans.

A principis del segle XII la gran expansió demogràfica provocà la creació i creixement d'aquests nuclis poblacionals i de molts obradors al voltant de les muralles d'època romana, de manera que arribat el segle XIII es fa palesa la necessitat d'un segon recinte de muralla, que es començarà a construir per la zona de la Rambla, carrers Santa Anna i Jonqueres, promoguda per Jaume I, i que no inclourà l'actual barri de la Ribera fins el segle XIV. D'aquesta manera l'estructura física de la Barcelona medieval es consolidà durant els segles XIV i XV.

Plànol de Barcelona a la segona meitat del segle XVII. (Còpia de Francesc Renart de 1806).

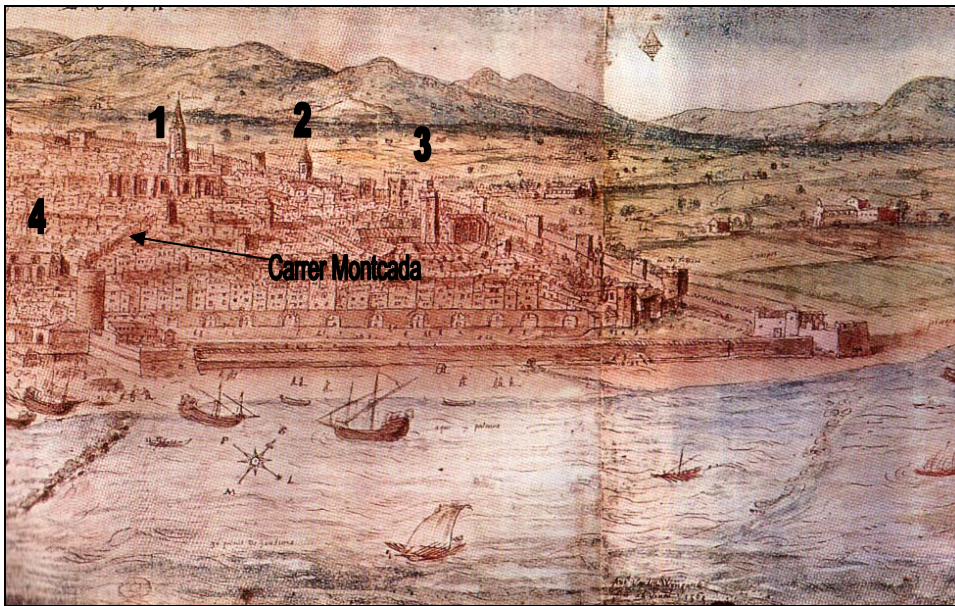
Cal destacar també el progressiu assentament d'ordres eclesiàstics que tindrà la ciutat entorn del segle XIII. Exemples són el convent de Santa Clara, l'església de Sant Cugat del Rec i especialment el convent de Santa Caterina. Les diverses intervencions arqueològiques en el sector del Mercat de Santa Caterina han posat en evidència l'existència ja al segle XI d'una església en el lloc que després es construirà el gran conjunt conventual. Durant els segles XII i XIII es constata la presència d'estructures pròpies d'edificis de caire domèstic i productiu fins al 1223, data en la que l'Orde de Predicadors rep en donació el solar de l'actual mercat. A partir d'aquest moment començarà la construcció

del gran convent dominic, que perdurà fins al moment del seu enderrocament entre el 1823 i el 1837.

Els antecedents medievals més antics de la urbanització del sector de la ciutat on es troba la finca objecte d'intervenció, els trobem al segle XI amb la formació cap als anys 1080 per iniciativa dels canonges de la catedral, de la vilanova de l'àrea dels carrers Flassaders, Banys Vells i Montcada. Abans del 1220 ja quedaria urbanitzada l'àrea situada entre el carrer Basea i el carrer de la Mar, coneguda com la Vilanova d'Alfou.

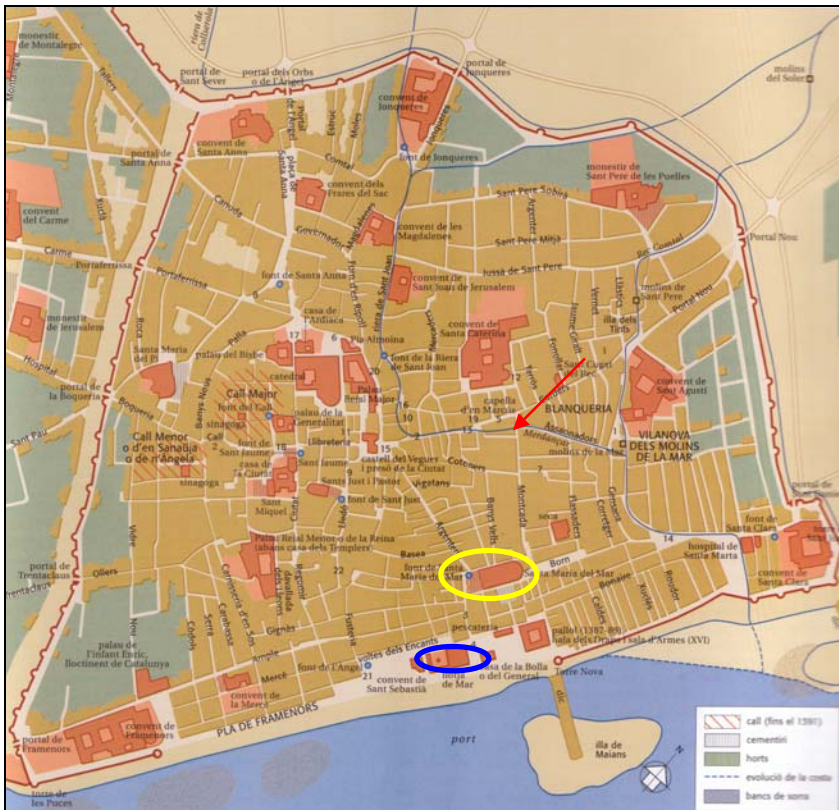
L'església de Santa Maria del Mar, pròxima a la finca objecte d'actuació i de la qual consta una làpida de l'inici de construcció amb data del 1329-1383, marcarà de manera important el desenvolupament de tot aquest sector de la ciutat medieval. Situada dins de l'antic quarter de Mar, en un principi era denominada com a Santa Maria de les Arenes al trobar-se localitzada sobre la platja. Resulten importants els fogatges dels segles XIV i XV, ja que ens aporten informació sobre les diferents activitats desenvolupades en aquest quarter. En aquest sentit es constata com la majoria de la població del quarter estava relacionada amb oficis i activitats del mar, mercaders i oficis del ram tèxtil i de la pell. Així es pot veure com l'entorn urbà de Santa Maria del Mar està format per una trama de carrers amb noms d'oficis, el que dona una clara visió de les activitats comercials i artesanals que es desenvolupaven: Abaixadors, Agullers, Argenteria, Carders, Calderers, Espaseria, Esparteria, Flassaders, Mirallers, Vidreria,... Les dos vies principals d'aquesta zona seran el carrer Argenteria, camí que conduïa des de la ciutat antiga fins a l'antic port (anomenat antigament carrer del Mar) i el carrer Montcada. És precisament el carrer Montcada, creat al segle XII com a via d'unió de les viles noves de Sant Pere i del Mar, el que posava en contacte un dels camins més antics d'accès a la ciutat format per l'eix que actualment són els carrers de la Bòria, Corders i Carders.

El barri d'aquesta zona de la ciutat va anar creixent i densificant la seva població des del segle XIII com a resultat de la prosperitat econòmica

Detall de la ciutat cap a 1563 amb la localització de: 1. St. Caterina, 2. St. Pere de les Puelles, 3. Portal Nou, 4. St. Maria del Mar. (Anthonius van Wyngaerde, 1563).

experimentada per la orientació comercial de Catalunya cap a la Mediterrànea, conformant-se com un dels principals nuclis residencials de la Barcelona medieval i moderna, el que queda reflectit en la gran quantitat de palaus i residències senyorials agrupades entorn del carrer de Montcada.

Plànol de la ciutat medieval de Barcelona amb la situació de Santa Maria del Mar (en groc), de la Llotja (en blau) i del carrer de la Barra de Ferro (en vermell). (L'Art Gòtic a Catalunya).

A partir del segle XII, tota l'àrea de platja d'aquesta zona s'anirà transformant en l'àrea portuària i marinera de la ciutat. A la darrera del segle XIV i principis del XV, va començar la construcció d'un dic davant de Santa Clara començat al 1439, per a propiciar un lloc resguardat per a la càrrega i descàrrega de mercaderies. Entre 1358 i 1368, continuarà la urbanització del front marítim amb l'aixecament de la muralla de mar, amb un traçat des de St. Clara a la Torre Nova i de la Rambla fins a la plaça del Vi, quedant un espai lliure de platja sense tancar que actuava com a entrada portuària a la ciutat. Al segle XIV- XV és el moment de construcció de la plaça dels Canvis on es concentraven els canvistes, i també de la façana porticada de la plaça dels Encants que anava des de l'actual carrer Consolat de Mar fins a la Fusteria. Ja al 1339, a la plaça dels Canvis es compren els terrenys per a construir una llotja sobre la sorra de la platja, al costat del puig de les Falsies, vora la platja que funcionava com a port i al centre comercial d'aquesta plaça, que es començarà a bastir a partir del 1380, promoguda per la necessitat dels armadors i dels mercaders de tenir un espai per a reunir-se.

Època Moderna

La incipient industrialització i la crisi agrícola del segle XVIII, que va produir una important immigració de camperols cap a la ciutat, comportà un increment poblacional dintre de les muralles que es traduí en una elevació dels pisos i la construcció de nous amb un avançament de les façanes, molt especialment cap a finals d'aquest segle. A aquest moment correspon també l'obertura de profunds soterranis a la majoria de finques de la zona, documentats a la intervenció arqueològica de l'avinguda de la Catedral desenvolupada a l'any 1989 on es van poder recuperar un forn de pa i una fresquera que funcionava com a frigorífic d'una carnisseria. També en aquests anys es desenvolupen tasques de renovació del clavegueram i repavimentació d'algunes zones.

Època Contemporània

Davant la situació insostenible de població i de tancament dintre de les muralles medievals que pateix la ciutat, amb totes les conseqüències que això comporta, arribat el segle XIX, des del govern municipal es comencen a formar juntes d'obres (1820 – 1840) dirigides a millorar la ciutat. Les principals mesures que es prenen són:

- El tancament de carrerons sense sortida.
- L'obertura de carrers secundaris.
- La desaparició dels cementiris parroquials, que es convertiran en places públiques.
- La desaparició de les comunitats monacals i conventuals, destinant els seus solars a places i carrers o edificis públics.
- L'enderrocament definitiu de les muralles medievals cap a l'eny 1859 i el plantejament de la realització de l'Eixample de Barcelona.

Lligat a aquest últim punt, l'aprovació del pla d'eixample d'Idelfons Cerdà el 1859, trobem la projecció de l'obertura de la Via Laietana, pròxima a la zona on s'han desenvolupat els treballs arqueològics. No va ser, però, fins a l'any 1908

que les obres d'obertura van començar, i van finalitzar a l'any 1958. Les raons de la realització d'aquesta via no van ser altres que el sanejament de la part antiga de la ciutat, i la connectivitat del nou Eixample amb el port. Les zones afectades per la reforma corresponien als barris de Sant Pere, Santa Caterina, Catedral, Sant Cugat i la Ribera, sent el traçat de la nova via molt semblant a l'eix de l'antic carrer de la Riera de Sant Joan, desaparegut com a resultat de la reforma, a l'igual que molts altres.

Tota aquesta reforma urbanística va suposar la desaparició d'una sèrie de carrers i edificis, amb un entramat d'origen medieval i modern, canviant la fesonomia de la zona per complet i donant l'aspecte actual amb un conjunt d'edificacions construïdes entre el 1908 i el 1958.

També caldria destacar l'obertura del carrer Princesa a mitjans del segle XIX, ja que es troba molt pròxim a la zona d'actuació, i que a l'igual que la Via Laietana va trencar la retícula urbanística medieval preexistent.

Intervencions anteriors

Tal i com s'ha anat exposant a l'apartat anterior, han estat varies les actuacions realitzades fins al moment a la zona d'intervenció. Una de les més antigues correspon a la que es va dur a terme a la cantonada de l'**avinguda de la Catedral amb Via Laietana**, entre el 1954 i el 1962, com a conseqüència del moviment de terres provocat per a la construcció d'un soterrani a l'edifici Hispania – Zurich. El resultat de les campanyes d'excavació va donar els fonaments de l'església de Santa Marta, els vestigis de la vil·la romana del segle II – III dC. de la **plaça Antoni Maura** i la posterior zona de necròpolis datada fins a finals del segle IV dC.

L'obertura del primer tram de l'avinguda Cambó, entre la plaça Antoni Maura i el **Mercat de Santa Caterina**, els anys 1984 – 1986, també proporcionà la

continuació de la necròpolis del segle IV dC. amb inhumacions en *tegulae*, àmfora i taüt, documentada a la part de l'avinguda de la Catedral.

Amb motiu de la construcció de l'aparcament de l'**avinguda de la Catedral**, l'any 1989 es desenvolupà una campanya d'excavació de la zona afectada. En aquesta intervenció es van documentar restes des d'època romana (segle I aC.) fins a vestigis d'època moderna i contemporània. Del moment d'ocupació romana es van estudiar elements estructurals dels aqüeductes, a l'igual que diferents retalls com sitges i el fossat de la muralla. D'època medieval només es van poder documentar les aliniacions dels carrers, alguns pous i sitges.

Una de les últimes intervencions és la realitzada al **Mercat de Santa Caterina**, on des de l'any 1997 fins el 2004 s'han dut a terme tota una sèrie de campanyes d'excavació arqueològica. En aquestes campanyes s'ha documentat una ocupació de la zona des d'època prehistòrica a contemporània, dividida en les següents fases:

1. Ocupació prehistòrica del Bronze Inicial, 1800-1500 aC.
2. Establiment productiu d'extracció d'argila i terrisseria d'època romana, segle I dC.
3. Necròpolis tardoantiga amb inicis al segle IV dC. i finals al segle VI dC.
4. Urbanització d'època medieval, amb les restes d'una primitiva església del segle XI i d'edificis de caire domèstic i productiu del segle XII – XIII.
5. Arribada de l'Ordre de Predicadors arrel de la donació del solar datada documentalment l'any 1223.
6. A partir de 1223, construcció del gran convent dominic, amb tota una sèrie de fases amb el seu funcionament, fins al seu enderrocament l'any 1835.
7. Construcció del Mercat d'Isabel II o de Santa Caterina, construït sobre el solar del convent, del que es col·locà la primera pedra el 10 d'octubre de 1844, inaugurant-se quatre anys més tard.

Paral·lelament i contemporània als treballs al mercat, s'han d'esmentar les tasques arqueològiques de l'ampliació a l'avinguda Cambó i els realitzats als carrers Giralt de Pellicer, Colomines, Freixures i la plaça de Santa Caterina.

Cal destacar també les diferents intervencions realitzades sobre subsòl del **mercat del Born**, l'any 2000 sota direcció de Marta Fàbregas i Josefa Huertas, i l'any 2002 dirigida per Pere Lluís Artigues i Antoni Fernández. Aquestes intervencions han permès documentar un important tram del Rec Comtal així com un ampli sector de la trama urbana d'origen baixmedieval, conformada per tallers d'indústries contaminants que aprofitaven l'aigua del Rec Comtal.

Una altra de les intervencions desenvolupades últimament és la realitzada al carrer **Princesa 21** i carrer **Boquer 8-12** a l'any 2002-2004, que tal i com s'ha apuntat anteriorment, va proporcionar interessants estructures romanes situades cronològicament entre el segle I dC i el IV dC.

També voldriem apuntar la intervenció realitzada al carrer **Princesa 33-35**, **Assaonadors 28-30** i **Flassaders 2-6**, al 2004-2005 sota direcció de Carles Carbonell, on es va poder documentar ocupació del segle XIII-XIV a més d'estructures modernes datables entre els segles XVI i XIX. A més els treballs van poder documentar presència de ceràmica romana del s. I aC-I dC però en canvi cap estructura d'aquesta cronologia.

MOTIVACIONS DE LA INTERVENCIÓ I OBJECTIUS

La present intervenció arqueològica va estar motivada com a seguiment d'una actuació urbanística, consistent en l'obertura d'una cala per a la instal·lació d'un ascensor. Donat l'interès de l'indret, inclòs en una Zona d'Interès Arqueològic i d'alt valor històric, van estar més que fonamentades les previsions sobre la necessitat d'intervenir arqueològicament a partir d'un seguiment, d'acord amb la normativa municipal i general en matèria patrimonial.

Aquesta recerca preventiva va tenir com a objectiu la localització i documentació de les possibles restes patrimonials que es poguessin veure afectades per l'actuació urbanística, tal i com marca la llei de Patrimoni i el Decret 78/2002.

A gran trets es pot apuntar que la zona d'actuació té un alt interès històric i arqueològic ja que:

- Es troba a prop del recinte emmurallat romà i en el *suburbium* de la ciutat romana on es localitzen viles, xarxa de camins i necròpolis.
- La zona forma part del barri de Ribera, un dels barris medievals més antics construït fora de les muralles romanes. A més es troba a tocar del nucli conformat pels palaus gòtics del carrer Montcada.
- Es troba a prop del carrer de la Princesa que es va obrir a mitjans del segle XIX trencant la retícula medieval anterior.

METODOLOGIA

La intervenció arqueològica es va realitzar seguint la seqüència estratigràfica real, aplicant el mètode de registre estratigràfic i d'excavació en extensió proposat per E. Harris i Carandini. Aquest model prén com a unitat de registre el concepte d'unitat estratigràfica i permet registrar tant les accions que poden identificar-se a través de les seves restes materials (elements i estrats), com aquelles que no es tradueixen en evidències físiques (interestrats). Cadascuna de les accions documentades està identificada com una unitat estratigràfica (UE), a la que s'ha assignat un número, registrant la informació referent a la mateixa en una fitxa d'unitat estratigràfica (segons model proporcionat pel Servei d'Arqueologia del Museu d'Història de la Ciutat). Aquesta fitxa recull el número d'UE, la descripció, la interpretació i la posició física respecte d'altres UE.

A partir d'aquesta documentació estratigràfica, es poden identificar i ordenar seqüencialment totes les accions que han intervingut en la formació del jaciment arqueològic enregistrades durant el procés d'excavació, tant si són d'origen antròpic, biològic i/o geològic.

La numeració de les unitats estratigràfiques s'ha efectuat mitjançant les centenes. Totes les unitats estratigràfiques es troben registrades igualment en planta, secció i alçat (quan és possible), a l'igual que en fotografia format digital. Les fotografies estan realitzades amb jalons, pissarra (on s'indica el nom del jaciment, el codi d'intervenció i el número d'UE) i indicació del nord real.

Respecte a la documentació planimètrica, cal assenyalar que s'han realitzat plantes generals de situació de la zona d'intervenció a escala 1:500 i 1:50, i plantes i seccions de la cala a escala 1:20.

Els planols de situació estan extrets del Punt d'Informació Cartogràfica de Barcelona i la planimetria base correspon a la proporcionada pels arquitectes M. Ángeles de la Chica i Julià Capel, autors del projecte d'obra.

Totes les cotes de profunditat es donen en xifres absolutes respecte el nivell del mar expressades en metres (msnm).

DESCRIPCIÓ DELS TREBALLS REALITZATS

La intervenció va començar el dia 14 de novembre de 2005, quedat aturada temporalment degut a l'aparició del pou baixmedieval UE 103. Una vegada obtingut el permís de desmuntatge d'aquesta estructura, expedit per part del Servei d'Arqueologia de la Direcció General de Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya, els treballs van finalitzar el dia 12 de desembre de 2005.

L'actuació es va iniciar amb la delimitació de la zona on es va practicar la cala per tal de realitzar la fossa per a la instal·lació de l'ascensor. Les mides d'aquesta van quedar fixades en 1,50 x 1,50 m de costat i 1,40 m de profunditat aproximadament.

Vista de la situació de la cala respecte al pati

La intervenció es va situar al pati interior de la finca, al costat de l'escala oest que dona accés a la planta principal. El treball de camp, tant les tasques de rebaix com de desmuntatge, el van dur a terme dos peons de l'empresa constructora encarregada de l'obra.

El primer pas del rebaix va consistir en el desmuntatge del paviment actual del pati de la finca, format per llambordes de pedra de gran tamany i que es va identificar com a **UE 101**. El seu aixecament es realitzar de forma mecànica i manual.

Per sota de la UE 101 va aparèixer a tota la superfície de la cala la **UE 102**, un estrat de farciment format per sorra, morter de calç i fragments de material

constructiu com teules i maó massís, que respòn a un paquet d'anivellament i preparació del terreny per a la colocació del paviment UE 101. La seva cronologia es pot situar al voltant del segle XIX, encara que cal remarcar la presència de fragments de plàstic com a resultat d'alteracions de l'estrat com a conseqüència de les reparacions que s'observen a la totalitat de la superfície del pati, especialmet al lloc on es localitza la cala, ja que algunes llambordes

Vista de l'estat inicial de l'emplaçament de la cala amb el paviment de pedra UE 101.

Paret de la claveguera de maó massís UE 104.

estaven lligades amb ciment pòrtland. A més, per sota del paviment i dintre de la UE 102 es va detectar la presència d'una canonada de plom que corresponia a un antic servei actualment fora d'ús.

A mesura que es feia el rebaix de l'estrat UE 102, es va documentar una claveguera de maó massís (**UE 104**) al límit oest de la cala, seguint una orientació nord-sud.

També es va constatar que aquesta claveguera es trobava en funcionament, motiu pel qual no es va desmontar, continuant amb el rebaix de la UE 102. Un cop esgotat el paquet UE 102, amb una potència aproximada de 40 cm, van aparèixer dues estructures diferenciades: per una banda un pou circular construït amb carreus de pedra lligats amb morter

de calç ataronjat (**UE 103**) de cronologia baixmedieval, i per altra banda la **UE 107**, una estructura circular realitzada amb pedra desbastada i maó massís lligada amb morter de calç blanc, de la qual només s'apreciava una petita part de la seva superfície a l'angle sudest de la cala.

Vista del pou de carreus UE 103 i de la situació de la claveguera UE 104, al límit est de la cala.

Una vegada identificades les estructures UE 103 i 107, es va procedir a posar la troballa en coneixement del Servei d'Arqueologia del Museu d'Història de la Ciutat, per tal d'establir els passos a seguir, ja que les estructures es veien afectades parcialment pel procés de rebaix per a la realització de la fossa. El criteri adoptat a partir d'aquest moment, va ser el de buidar el farciment del pou i el sediment de la resta de la cala fins a la cota necessària pel fossat, per tal de determinar d'aquesta manera l'abast de les estructures aparegudes dintre de l'extensió de la cala.

Pel que respecta a la **UE 103**, l'estructura circular de carreus de pedra, afegir que presentava les característiques pròpies d'un pou per a l'extracció d'aigua amb un diàmetre interior de 85 cms aproximadament, encara que l'excavació només va permetre veure en planta la seva meitat sud, ja que la meitat nord, es trobava situada fora dels límits de la cala i per tant, no es veia afectada pel rebaix. De la mateixa manera, no coneixem la seva cota final perquè en el

moment d'arribar a la fondària necessària de la fossa, les seves parets continuaven baixant. El seu interior estava colmatat per **UE106** format per sorra, fragments de morter de calç, maó massís, teules i pedres de petit tamany, a més d'alguns fragments de ceràmica i restes de fauna. Fins a la cota rebaixada, 1,40 m respecte del nivell de paviment, el paquet presentava les mateixes característiques. D'entre les restes ceràmiques recuperades destaquen fragments de comuna oxidada, comuna vidrada monòcroma (amb vidrats interiors i exteriors de tonalitats marrons, melades i verdes), dos fragments de pisa blanca decorada en blau de producció catalana (blava de Barcelona) datada al segle XV i un altre fragment de pisa blanca decorada en manganès amb motiu central pseudoheràldic amb una cronologia de segle XIV. Pel que es refereix a les formes, trobem un fragment de llàntia de cassoleta i bec pinçat amb vidrat blanc interior, els dos fragments de blava de Barcelona que corresponen a una escudella, el fragment decorat en manganès que pertany també a una escudella, a més de fragments de gibrell, olla i plat, entre altres. Cal destacar també la recuperació d'un fragment de carena de gerra de cuita oxidant, amb vidrat transparent verd turquesa interior i exterior. Aquest fragment resulta interessant ja que tant per les característiques del vidrat com de la pasta, possiblement es tracta d'una peça d'importació d'origen oriental. En aquest sentit, fem referència a les similituds amb una gerra localitzada a les voltes de la Pia Almoina de Barcelona l'any 1993, estudiada per Julia Beltrán de Heredia (Beltrán de Heredia, J., 1999) a la que atribueix la manufactura als tallers ceràmics de Raqqa (Síria) amb una datació de segle XIII.

Un cop realitzat un anàlisi acurat del conjunt ceràmic, aquest aporta una cronologia pel darrer moment d'amortització del pou no anterior al segle XV, en base especialment al perfil sencer d'escudella de pisa blanca decorada en blau de possible factura barcelonina datada amb aquesta cronologia.

Després del rebaix del farciment del pou, es va passar a excavar la resta de la cala. A nivell d'arrassament del pou, es va documentar per tota la superfície de la cala l'inici d'un paquet de sorra de platja sense presència de material arqueològic que es va fitxar com a **UE 105**. Aquest estrat no l'interpretem com

a nivell geològic ja que una vegada esgotat, amb una potència d'entre 60 i 80 cms, va aparèixer un altre estrat de sediment argil·lós de color marró fosc (**UE 110**) amb un baix percentatge de pedres de petit tamany i de runa constructiva: fragments de maó massís, de teules i de morter de calç; amb una potència d'entre 15 i 30 cms. És per aquest motiu que interpretem la UE 105 com una aportació antròpica.

Finalment, per sota de la UE 110 es va documentar la **UE 111**, un nivell de sediment argil·lós de color vermell que abarcava tota la superfície de la cala, però del que no coneixem la seva potència ja que la seva cota d'inici coincidia amb la cota final necessària del rebaix pel fossat, 1,40 m aproximadament respecte del nivell de paviment, motiu pel qual no es va excavar. Cal remarcar que no podem considerar aquesta UE com a nivell geològic, ja que encara que no excavada, si que s'apreciaven en la seva superfície alguns petits fragments de ceràmica romana comuna oxidada, cosa que ens fa pensar en una possible atribució cronològica a aquesta època.

Vista del pou UE 103 un cop excavats el seu farciment (UE 106) i els nivells exteriors.

Pel que respecta a la **UE 107**, l'estructura apareguda a l'angle sudest de la cala, cal afegir alguns apunts sobre les seves característiques. D'una banda assenyalar que el que es va poder documentar a la cala era una petita part, ja que el gruix de l'estructura quedava fora dels límits sud i est de la intervenció.

Es va poder intuir a partir del fragment visible una forma circular, el que fa pensar que molt possiblement es tractès d'una fossa sèptica o d'un dipòsit d'aigua. Si tenim en compte que la cota superior de l'estructura coincidia amb la cota inferior de la claveguera UE 104, que aquesta passava en el seu traçat per sobre de la UE 107, i que a més, les característiques constructives eren molt similars (UE 107 estava realitzada en maó massís, pedra i morter de calç blanc), trobem més que encertat pensar en la relació de les dues estructures, la claveguera UE 104 i el possible dipòsit/pou UE 107. A destacar també, que fins a la cota final del rebaix, 1,40 m respecte nivell de paviment, la UE 107 continuava baixant i per tant no coneixem la seva cota inferior.

Vista general de la cala amb les estructures UE 103 i UE 107.

Estat final de la cala.

Per finalitzar, només apuntar la documentació de dos unitats estratigràfiques més, la UE 108 i la UE 109. La **UE 108** situada al límit nord de la cala corresponia a la fonamentació del pilar de l'arcada que es localitza en aquesta zona del pati. Estava formada per pedra desvastada i maó massís lligat amb morter de calç blanc, amb una potència de 30 cm aproximadament i amb una cota final que coincidia amb la cota inicial de la paret del pou UE 103.

La **UE 109**, situada al límit oest de la cala, corresponia a la fonamentació de l'escala que dona accés a la planta principal. Estava formada, a l'igual que la UE 108, per pedra desvastada i fragments de maó massís lligats amb morter de calç blanc. En aquest cas no coneixem la seva cota final, ja que un cop arribats a la cota final del rebaix la fonamentació continua baixant.

Un cop es va arribar a la cota màxima de rebaix necessària, els treballs es van aturar temporalment a l'espera de la decisió sobre el futur de les estructures aparagudes (el pou UE 103 i l'estructura UE 107), d'acord amb allò establert en el decret 78/2002 de la Generalitat de Catalunya. Amb data del 12 de desembre de 2005 es va rebre el preceptiu permís de desmuntatge del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, procedint aquesta mateixa data a les feines de desmuntatge de les dues estructures per tal de finalitzar la intervenció.

Dues vistes del parament interior del pou UE 103.

El desmuntatge d'aquestes no va proporcionar més informació de l'obtinguda en la fase previa. Tant el pou UE 103 com la UE 107 continuaven baixant en el moment de finalitzar el rebaix, motiu pel qual no coneixem les seves cotes finals. D'aquesta manera la intervenció es va donar per acabada el 12 de desembre de 2005.

Dues vistes de l'estat final de la cala un cop desmuntades parcialment les estructures UE 103 i UE 107.

CONCLUSIONS

A partir de tota la informació enregistrada durant la intervenció arqueològica, podem concloure amb una aproximació a la seqüència cronològico-estratigràfica del punt on s'han dut a terme els treballs.

Així es poden assenyalar diferents fases cronològiques documentades que abarquen des d'una possible cronologia romana fins a època contemporània i moderna. En el cas de les UE més actuals, aquestes s'han de relacionar amb reformes realitzades al paviment del pati interior de la finca. Per altra banda, les datables en època moderna responen al moment de construcció de l'edifici, les darreries del segle XVIII tal i com consta al Catàleg del Patrimoni Arquitectònic Històrico-Artístic de la Ciutat de Barcelona (Categoria B, cap.II-Fitxa núm.73 del Catàleg). Un altre de les fases documentades correspon a època baixmedieval, a la que s'ha d'adscriure la construcció del pou UE 103, la seva amortització i els estrats relacionats.

Les UE relacionades amb un moment actual (segona meitat del **segle XX**) són:

- **UE 101**, paviment actual del pati interior de la finca, realitzat amb llambordes de pedra de gran tamany. Encara que molt possiblement correspon al paviment original del moment de construcció de la finca (finals del segle XVIII), es va poder documentar una reforma posterior ja que algunes de les llambordes presentaven ciment portland en les seves juntures d'unió. Per aquest motiu el situem tant en aquesta cronologia com en la del moment de construcció de l'edifici.
- **UE 102**, nivell de farciment per regularitzar el terreny i disposar el paviment UE 101, conformat per sorra, morter de calç i fragments de material constructiu com teules i maó massís. Igual que la UE 101, encara que molt possiblement correspon al moment de construcció de la finca (finals del segle XVIII), es va poder documentar una reforma

posterior reflexada en la presència de fragments de plàstic que alteraven la composició original de l'estrat.

Les UE adscrites a una cronologia de finals del **segle XVIII-inicis segle XIX**, relacionades amb el moment de construcció de l'edifici són:

- **UE 101**, paviment original del pati interior de la finca, realitzat amb llambordes de pedra de gran tamany.
- **UE 102**, nivell de farciment per regularitzar el terreny i disposar el paviment UE 101.
- **UE 104**, claveguera realitzada en maó massís lligat amb morter de calç.
- **UE 107**, dipòsit/pou realitzat en maó massís lligat amb morter de calç i pedra desbastada
- **UE 108**, fonamentació del pilar de l'arcada situada en aquesta zona del pati.
- **UE 109**, fonamentació de l'escala que dóna accés a la planta principal.

Les UE adscrites a cronologia baixmedieval, **segle XV**:

- **UE 106**, nivell d'amortització del pou UE 103 conformat per sorra, fragments de morter de calç, maó massís, teules i pedres de petit tamany, a més de fragments de ceràmica i restes de fauna. El material ceràmic aporta una datació per l'últim moment de colmatació no anterior al segle XV, en base als fragments d'escudella de pisa blanca decorada en blau datada en una cronologia de segle XV.

UE relacionades amb una cronologia baixmedieval, **segle XIV-inicis XV**:

- **UE 103**, pou circular realitzat en carreus de pedra lligats amb morter de calç ataronjat, d'un diàmetre interior aproximat de 85 cms.
- **UE 105**, paquet de sorra de platja sense presència de material arqueològic.

- **UE 110**, sediment argil·lós de color marró fosc amb un baix percentatge de pedres de petit tamany i de runa constructiva.

Per acabar, només volem fer menció del nivell de sediment argil·lós de color vermell (**UE 111**) que abarcava tota la superfície de la cala i que coincidia en la seva cota inicial amb la cota final necessària del rebaix pel fossat, motiu pel qual no es va excavar. Encara que no excavada, cal remarcar que no podem considerar aquesta UE com a nivell geològic, ja que s'apreciaven en la seva superfície alguns petits fragments de ceràmica romana comuna oxidada, cosa que ens fa pensar en una possible atribució cronològica a aquesta època. Això no resulta estrany si tenim en compte la ubicació de la intervenció, a la zona suburbial de la colònia, i tota una sèrie de jaciments molt propers com el del carrer Princesa 21, el del carrer Carders o el dels carrers Princesa 33-35 / Assaonadors 28-30 / Flassaders 2-6.

BIBLIOGRAFIA

- AGUELO, J., HUERTAS, J., PUIG, F., (2005) Santa Caterina de Barcelona: Assaig d'ocupació i evolució, a *Quaderns d'Arqueologia i Història de la Ciutat de Barcelona*, Època II N. 01, Institut de Cultura: Museu d'Història de la Ciutat, Barcelona.
- AGUELO, J., CARRERAS, C., HUERTAS, J. (2006) "L'ocupació altimperial del solar del mercat de Santa Caterina. Un possible centre productor ceràmic." a *Quaderns d'Arqueologia i Història de la Ciutat de Barcelona*, Època II N. 02, Institut de Cultura: Museu d'Història de la Ciutat, Barcelona. pp 60-73.
- BLASCO, M., GRANADOS, J. O., MIRÓ, C., PIQUER, E., ROVIRA, C., (1993) "Estudi històrico-arqueològic a l'avinguda de la Catedral", a *III Congrés d'història de Barcelona*, Vol. 1., Institut Municipal d'Història, Barcelona.
- CABALLÉ, F., GONZÀLEZ, R., (2003) "Notes per a una definició de l'arquitectura civil baixmedieval a Barcelona", a *Barcelona Quaderns d'Història*, nº 8, Barcelona.
- CABESTANY I FORT, J., RIERA I VILAR, F. (1980) *Ceràmica de Manresa segle XIV*. Caixa d'Estalvis de Manresa, Barcelona.
- CASAS, J. , MARTÍNEZ, V. (2006) "El taller ceràmic d'època romana del carrer Princesa de Barcelona. Estudi arqueològic de les restes i estudi arqueomètric del material ceràmic" a *Quaderns d'Arqueologia i Història de la Ciutat de Barcelona*, Època II N. 02, Institut de Cultura: Museu d'Història de la Ciutat, Barcelona. pp. 36-59.
- CIRICI, A. (1971) *Barcelona pam a pam*. Editorial Teide, Barcelona.

- CUBELES, A. (2003) "Les muralles de Barcelona" a *L'Art Gòtic a Catalunya. Arquitectura III. Dels palaus a les masies*. Vol III, Enciclopèdia Catalana, Barcelona. pp 138-141.
- GARCÍA I ESPUCHE, A. I GUÀRDIA I BASSOLS, M. (1986) *Espai i societat a la Barcelona pre-industrial*. Edicions de la Magrana, Barcelona.
- GONZÁLEZ GOZALO, E. (2005) *Col·lecció de ceràmica del Museu Diocesà*. Col·leccions museogràfiques de Mallorca, Gresol 01, Consell de Mallorca, Palma.
- GUÀRDIA, M. (2003) "Les ciutats i les viles. La ciutat de Barcelona" a *L'Art Gòtic a Catalunya. Arquitectura III. Dels palaus a les masies*. Vol III, Enciclopèdia Catalana, Barcelona. pp 46-54.
- ROIG, A.; ROIG, J., (2002) *La vila medieval de Sabadell (segles XI-XVI). Dotze anys d'arqueologia a la ciutat (1988-2000)*. Quaderns d'Arqueologia de Sabadell nº 1, Museu d'Història de Sabadell, Sabadell.
- VV.AA. (1991) *Història de Barcelona. La ciutat antiga*. Vol. 1. Ajuntament de Barcelona i Enciclopèdia Catalana, Barcelona.
- VV.AA. (1992) *Història de Barcelona. La ciutat consolidada (segles XIII-XV)*. Vol. 3. Ajuntament de Barcelona i Enciclopèdia Catalana, Barcelona.
- VV.AA. (1992) *Història de Barcelona. Barcelona dins de la Catalunya moderna (segles XVI-XVII)*. Vol. 4. Ajuntament de Barcelona i Enciclopèdia Catalana, Barcelona.
- VV. AA. (1993) *Història de Barcelona. La ciutat a través del temps. Cartografia històrica. Índex general*. Ajuntament de Barcelona i Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

- VV. AA. (2001) *La construcció de la gran Barcelona: L'Obertura de la Via Laietana 1908-1958*. Institut de Cultura: Museu d'Història de la Ciutat, Ajuntament de Barcelona, Barcelona.

- VV. AA. (1992) *L'avinguda de la Catedral: de l'ager de la colònia Barcino a la Vilanova dels Arcs*. Servei d'Arqueologia de la Ciutat, Ajuntament de Barcelona, Barcelona.

- VV. AA. (2003) *L'Art Gòtic a Catalunya, Arquitectura II, Catedrals, monestirs i altres edificis religiosos*. Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

- VV. AA. (1999) *La Barcelona gòtica*. Institut de Cultura: Museu d'Història de la Ciutat, Ajuntament de Barcelona, Barcelona.

ANNEXES

ANNEX I. FITXES D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

ANNEX II. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

ANNEX III. INVENTARI DE MATERIALS

ANNEX IV. CATÀLEG DE MATERIALS

ANNEX V. LÀMINES DE MATERIALS

ANNEX VI. PLANIMETRIA

ANNEX I. FITXES D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

Difusió Cultural, S.L.

FITXA D'INVENTARI D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

Jaciment: Barra de Ferro, 8		UE: 101
Sector:	Any: 2005	Tipologia: estructura
Cala:	Codi: 277/05	
Definició: paviment		COTES
Consistència:		Cota Màxima: 4,49 msnm
Color:		Cota Mínima: 4,35 msnm
COMPONENTS		ESTRUCTURA
Components geològics: gres Montjuïc		Tipus: paviment
Components orgànics:		Aparell: llambordes
Components artificials:		Lligam: morter de calç, ciment portland
SEQÜÈNCIA FÍSICA		Preparació:
Igual a:		Amplada màxima:
En contacte amb:		Llargada màxima:
Se li adossa:		Alçada màxima:
S'adossa a: 109		Orientació:
Cobert per:		NEGATIVA
Cobreix a: 102		Tipus:
Tallat per:		Fondària:
Talla a:		Ø boca:
Reomplert per:		Ø màxim:
Reomple a:		Ø base:
CRONOLOGIA		
Cronologia: finals segle XVIII- segona meita		
Elements i criteris de datació:		
DOCUMENTACIÓ GRÀFICA		
Fotografia: Num.		
Planimetria: Num.		
DESCRIPCIÓ		
<p>Paviment actual del pati de la finca. Presenta evidències de reparacions efectuades a la segona meitat del segle XX. Possiblement correspon al paviment original del moment de construcció de la finca (finals segle XVIII).</p>		

TEA

Difusió Cultural, S.L.

FITXA D'INVENTARI D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

Jaciment: Barra de Ferro, 8		UE: 102
Sector:	Any: 2005	Tipologia: estrat
Cala:	Codi: 277/05	
Definició: farciment		COTES
Consistència:		Cota Màxima: 4,35 msnm
Color:		Cota Mínima: 3,94 msnm
COMPONENTS		ESTRUCTURA
Components geològics: sorra		Tipus:
Components orgànics:		Aparell:
Components artificials: morter calç, frag plàstic, run		Lligam:
SEQÜÈNCIA FÍSICA		Preparació:
Igual a:		Amplada màxima:
En contacte amb: 104		Llargada màxima:
Se li adossa:		Alçada màxima:
S'adossa a: 108, 109		Orientació:
Cobert per: 101		NEGATIVA
Cobreix a: 103, 105, 107, 104, 106		Tipus:
Tallat per:		Fondària:
Talla a:		Ø boca:
Reomplert per:		Ø màxim:
Reomple a:		Ø base:
CRONOLOGIA		
Cronologia: finals del segle XVIII - segona		
Elements i criteris de datació:		
DOCUMENTACIÓ GRÀFICA		
Fotografia: Num.		
Planimetria: Num.		
DESCRIPCIÓ		
<p>Farciment que funciona com a paquet per anivellar el terreny, per a disposar el paviment UE 101. Possiblement correspon al moment de construcció de la finca (finals del segle XVIII), però es troba molt alterat per reformes posteriors, cosa que queda demostrada per la presència de plàstics.</p>		

TEA

Difusió Cultural, S.L.

FITXA D'INVENTARI D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

Jaciment: Barra de Ferro, 8		UE: 103
Sector:	Any: 2005	Tipologia: estructura
Cala:	Codi: 277/05	
Definició:		COTES
Consistència:		Cota Màxima: 3,96 msnm
Color:		Cota Mínima: 3,05 msnm
COMPONENTS		ESTRUCTURA
Components geològics:	gres Montjuïc	Tipus: pou
Components orgànics:		Aparell: carreus
Components artificials:	morter de calç ataronjat	Lligam: morter calç ataronjat
SEQÜÈNCIA FÍSICA		Preparació:
Igual a:		Amplada màxima:
En contacte amb:		Llargada màxima:
Se li adossa:		Alçada màxima:
S'adossa a:		Orientació:
Cobert per:	102, 108, 104	NEGATIVA
Cobreix a:		Tipus:
Tallat per:		Fondària:
Talla a:	105, 110, 111	Ø boca:
Reomplert per:	106	Ø màxim:
Reomple a:		Ø base:
CRONOLOGIA		
Cronologia: segle XIV - inicis segle XV		
Elements i criteris de datació:		
DOCUMENTACIÓ GRÀFICA		
Fotografia: Num.		
Planimetria: Num.		
DESCRIPCIÓ		
<p>Pou circular d'extracció d'aigua realitzat amb petit carreus de gres de Montjuïc. Presenta un diàmetre interior de 85 cm. La cota mínima no és la real sino la cota final del rebaix i en aquest punt l'estructura continuava baixant.</p>		

TEA

Difusió Cultural, S.L.

FITXA D'INVENTARI D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

Jaciment: Barra de Ferro, 8		UE: 104
Sector:	Any: 2005	
Cala:	Codi: 277/05	
Definició: claveguera		Tipologia: estructura
Consistència:		COTES
Color:		Cota Màxima: 4,29 msnm
COMPONENTS		Cota Mínima: 3,97 msnm
Components geològics:		ESTRUCTURA
Components orgànics:		
Components artificials: maó, morter de calç		
Tipus: claveguera		
SEQÜÈNCIA FÍSICA		Aparell: maó massís de 30x15x4 cms
Igual a:		Lligam: morter de calç blanc
En contacte amb: 102		Preparació:
Se li adossa:		Amplada màxima:
S'adossa a:		Llargada màxima:
Cobert per: 102		Alçada màxima:
Cobreix a: 103		Orientació:
Tallat per:		NEGATIVA
Talla a:		
Reomplert per:		
Reomple a:		
Tipus:		
Fondària:		
Ø boca:		
Ø màxim:		
Ø base:		
CRONOLOGIA		
Cronologia: finals segle XVIII - inicis del seg		
Elements i criteris de datació:		
DOCUMENTACIÓ GRÀFICA		
Fotografia: Num.		
Planimetria: Num.		
DESCRIPCIÓ		
Claveguera de maó massís localitzada al límit est de la cala. Corresponent al moment de construcció de la finca (finals segle XVIII).		

Difusió Cultural, S.L.

FITXA D'INVENTARI D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

Jaciment: Barra de Ferro, 8		UE: 105
Sector:	Any: 2005	Tipologia: Estrat
Cala:	Codi: 277/05	
Definició: farciment		COTES
Consistència:		Cota Màxima: 3,95 msnm
Color:		Cota Mínima: 3,19 msnm
COMPONENTS		ESTRUCTURA
Components geològics: sorra de platja		Tipus:
Components orgànics:		Aparell:
Components artificials:		Lligam:
SEQÜÈNCIA FÍSICA		Preparació:
Igual a:		Amplada màxima:
En contacte amb:		Llargada màxima:
Se li adossa:		Alçada màxima:
S'adossa a:		Orientació:
Cobert per: 109		NEGATIVA
Cobreix a: 110		Tipus:
Tallat per: 103, 107		Fondària:
Talla a:		Ø boca:
Reomplert per:		Ø màxim:
Reomple a:		Ø base:
CRONOLOGIA		
Cronologia: segle XIV - segle XV		
Elements i criteris de datació:		
DOCUMENTACIÓ GRÀFICA		
Fotografia: Num.		
Planimetria: Num.		
DESCRIPCIÓ		
Estrat de sorra de platja localitzat a tota la superfície de la cala. El seu origen és d'aportació antròpica.		

TEA

Difusió Cultural, S.L.

FITXA D'INVENTARI D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

Jaciment: Barra de Ferro, 8		UE: 106	
Sector:	Any: 2005		Tipologia: estrat
Cala:	Codi: 277/05		
Definició: Farciment del pou UE 103.		COTES	
Consistència:		Cota Màxima: 3,95 msnm	
Color:		Cota Mínima: 3,05 msnm	
COMPONENTS		ESTRUCTURA	
Components geològics: sorra		Tipus:	
Components orgànics: restes ossos de fauna		Aparell:	
Components artificials: runa constructiva i fragments		Lligam:	
SEQÜÈNCIA FÍSICA		Preparació:	
Igual a:		Amplada màxima:	
En contacte amb:		Llargada màxima:	
Se li adossa:		Alçada màxima:	
S'adossa a:		Orientació:	
Cobert per: 102, 108		NEGATIVA	
Cobreix a:		Tipus:	
Tallat per:		Fondària:	
Talla a:		Ø boca:	
Reomplert per:		Ø màxim:	
Reomple a: 103		Ø base:	
CRONOLOGIA			
Cronologia: segle XV			
Elements i criteris de datació:			
DOCUMENTACIÓ GRÀFICA			
Fotografia: Num.			
Planimetria: Num.			
DESCRIPCIÓ			
<p>Nivell d'amortització sel pou UE 103. La seva cronologia no és anterior al segle XV en base a la troballa d'una escudella de blava catalana datable en aquesta moments.</p> <p>La cota mínima no és la real sino la cota final del rebaix i en aquests punt l'estructura continuava baixant.</p>			

TEA

Difusió Cultural, S.L.

FITXA D'INVENTARI D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

Jaciment: Barra de Ferro,8		UE: 107	
Sector:	Any: 2005		Tipologia: estructura
Cala:	Codi: 277/05		
Definició: depòsit/pou		COTES	
Consistència:		Cota Màxima: 3'99 msnm	
Color:		Cota Mínima: 3'05 nsnm	
COMPONENTS		ESTRUCTURA	
Components geològics: pedra		Tipus: dipòsit/pou	
Components orgànics:		Aparell: pedra desbastada i maò massís	
Components artificials: morter de claç i maò massís		Lligam: morter de calç blanc	
SEQÜÈNCIA FÍSICA		Preparació:	
Igual a:		Amplada màxima:	
En contacte amb:		Llargada màxima:	
Se li adossa:		Alçada màxima:	
S'adossa a:		Orientació:	
Cobert per: 102, 104		NEGATIVA	
Cobreix a:		Tipus:	
Tallat per:		Fondària:	
Talla a: 105, 110, 111		Ø boca:	
Reomplert per:		Ø màxim:	
Reomple a:		Ø base:	
CRONOLOGIA			
Cronologia: finals del segle XVIII			
Elements i criteris de datació:			
DOCUMENTACIÓ GRÀFICA			
Fotografia: Num.			
Planimetria: Num.			
DESCRIPCIÓ			
<p>Pou//dipòsit situat a l'angle sudest de la cala del qual només es pot veure una petita part. Degut a això no s'ha pogut definir la seva funció, ja que el gruix de l'estructura quedava fora de l'àmbit d'actuació.</p> <p>La cota mínima no és la real sino la cota final del rebaix i en aquest punt l'estructura continuava baixant.</p>			

TEA

Difusió Cultural, S.L.

FITXA D'INVENTARI D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

Jaciment: Barra de Ferro, 8		UE: 108
Sector:	Any: 2005	
Cala:	Codi: 277/05	
Definició: fonamentació pilar		Tipologia: estructura
Consistència:		COTES
Color:		Cota Màxima: 4,29 msnm
COMPONENTS		Cota Mínima: 3,96 msnm
Components geològics: gres Montjuïc		ESTRUCTURA
Components orgànics:		
Components artificials: maó massís i morter de calç		
SEQÜÈNCIA FÍSICA		
Igual a:		Tipus: fonamentació
En contacte amb: 102		Aparell: pedra desbastada i maó massís
Se li adossa:		Lligam: morter de calç blanc
S'adossa a: 109		Preparació:
Cobert per:		Amplada màxima:
Cobreix a: 106, 103		Llargada màxima:
Tallat per:		Alçada màxima:
Talla a:		Orientació:
Reomplert per:		NEGATIVA
Reomple a:		
CRONOLOGIA		
Cronologia: finals XVIII		
Elements i criteris de datació:		Tipus:
DOCUMENTACIÓ GRÀFICA		Fondària:
Fotografia: Num.		Ø boca:
Planimetria: Num.		Ø màxim:
DESCRIPCIÓ		Ø base:
Fonamentació del pilar de l'arcada situada al nordoest del pati.		

Difusió Cultural, S.L.

FITXA D'INVENTARI D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

Jaciment: Barra de Ferro, 8		UE: 109
Sector:	Any: 2005	Tipologia: estructura
Cala:	Codi: 277/05	
Definició: fonamentació		COTES
Consistència:		Cota Màxima: 4,31 msnm
Color:		Cota Mínima: 3,05 msnm
COMPONENTS		ESTRUCTURA
Components geològics:	gres de Montjuïc	Tipus: fonamentació escala
Components orgànics:		Aparell: pedra desbastada i maó massís
Components artificials:	maó massís i morter de calç	Lligam: morter de calç blanc
SEQÜÈNCIA FÍSICA		Preparació:
Igual a:		Amplada màxima:
En contacte amb:		Llargada màxima:
Se li adossa:	101, 102, 108	Alçada màxima:
S'adossa a:		Orientació:
Cobert per:		NEGATIVA
Cobreix a:		Tipus:
Tallat per:		Fondària:
Talla a:	105, 110, 111	Ø boca:
Reomplert per:		Ø màxim:
Reomple a:		Ø base:
CRONOLOGIA		
Cronologia: finals segle XVIII		
Elements i criteris de datació:		
DOCUMENTACIÓ GRÀFICA		
Fotografia: Num.		
Planimetria: Num.		
DESCRIPCIÓ		
Fonamentació de l'escala que dona accés a la planta principal de la finca. La cota mínima no és la real sino la cota final del rebaix i en aquest punt l'estructura continua baixant.		

TEA

Difusió Cultural, S.L.

FITXA D'INVENTARI D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

Jaciment: Barra de Ferro, 8		UE: 110 Tipologia: estrat
Sector:	Any: 2005	
Cala:	Codi: 277/05	
Definició: nivell		COTES Cota Màxima: 3,35 msnm Cota Mínima: 3,07 msnm
Consistència:		ESTRUCTURA Tipus: Aparell: Lligam: Preparació: Amplada màxima: Llargada màxima: Alçada màxima: Orientació:
Color: marró fosc		
COMPONENTS Components geològics: argilla marró Components orgànics: Components artificials: pedres de petit tamany i run		
SEQÜÈNCIA FÍSICA Igual a: En contacte amb: Se li adossa: S'adossa a: Cobert per: 105 Cobreix a: 111 Tallat per: 103, 107, 109 Talla a: Reomplert per: Reomple a:		
NEGATIVA Tipus: Fondària: Ø boca: Ø màxim: Ø base:		
CRONOLOGIA Cronologia: segle XIV - inicis segle XV Elements i criteris de datació:		
DOCUMENTACIÓ GRÀFICA Fotografia: Num. Planimetria: Num.		
DESCRIPCIÓ Nivell d'argilla de marró fosc amb presència de petites pedres i baix percentatge de runa constructiva (fragments de maó i teula)		

TEA

Difusió Cultural, S.L.

FITXA D'INVENTARI D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

Jaciment: Barra de Ferro, 8		UE: 111	
Sector:	Any: 2005		Tipologia: estrat
Cala:	Codi: 277/05		
Definició: nivell		COTES	
Consistència:		Cota Màxima: 3,07 msnm	
Color: vermell		Cota Mínima: 3,05 msnm	
COMPONENTS		ESTRUCTURA	
Components geològics: argilla		Tipus:	
Components orgànics:		Aparell:	
Components artificials: petits fragments de ceràmica		Lligam:	
SEQÜÈNCIA FÍSICA		Preparació:	
Igual a:		Amplada màxima:	
En contacte amb:		Llargada màxima:	
Se li adossa:		Alçada màxima:	
S'adossa a:		Orientació:	
Cobert per: 110		NEGATIVA	
Cobreix a:		Tipus:	
Tallat per: 103, 107, 109		Fondària:	
Talla a:		Ø boca:	
Reomplert per:		Ø màxim:	
Reomple a:		Ø base:	
CRONOLOGIA			
Cronologia: possible cronologia romana			
Elements i criteris de datació:			
DOCUMENTACIÓ GRÀFICA			
Fotografia: Num.			
Planimetria: Num.			
DESCRIPCIÓ			
<p>Nivell d'argila vermella amb presència de petits fragments de ceràmica romana. Aquest estrat no s'ha excavat ja que la seva cota inicial coincidía amb la cota final del rebaix per a la fossa de l'ascensor.</p> <p>La cota mínima no és la real sino la cota final del rebaix i en aquets punt l'estrat continuava baixant.</p>			

ANNEX II. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

Estat inicial, paviment UE 101.

Detall de la situació de la cala dins els pati interior de la finca.

Detall del pou UE 103.

Detall del pou UE 103 i de la claveguera UE 104, situada al límit est de la cala.

Detall de la claveguera UE 104, situada al límit est de la cala.

Vista general de la cala i de les estructures UE 103, UE 104 i UE 107.

Detall de la cala i de les estructures UE 103, UE 104 i UE 107.

Vista general de la cala i de les estructures UE 103, UE 104 i UE 107.

Detall de la cala i de les estructures UE 103, UE 104 i UE 107.

Detall de l'interior del pou UE 103.

Detall de l'interior del pou UE 103.

Detall del desmuntatge del pou UE 103.

General final de la cala.

Vista de l'estat final de la cala.

ANNEX III. INVENTARI MATERIALS ARQUEOLÒGICS

TAULA CODIS PER A INVENTARI DE MATERIALS ARQUEOLÒGICS

CERÀMICA

1. CLASSIFICACIÓ

14002	comuna oxidada a torn	14128	blanca i blava Paterna-Manises
14003	comuna oxidada vidriada	14129	blanca i groga "orla d'influència del Renaixement"
14004	comuna reduïda a mà	14200	reflex metàl·lic
14005	comuna reduïda a torn	14201	reflex metàl·lic producció catalana
14006	comuna reduïda vidriada	14202	reflex metàl·lic de l'ungla
14050	islàmica indeterminada	14203	reflex metàl·lic de sanefa amb gallons
14051	islàmica verd-manganès	14204	reflex metàl·lic de sanefa amb fulles
14052	islàmica melada	14205	reflex metàl·lic de sanefa en negatiu
14053	islàmica corda seca total	14206	reflex metàl·lic decoració floral
14054	islàmica corda seca parcial	14207	reflex metàl·lic de fons picat
14055	islàmica esgrafiada	14208	reflex metàl·lic de pinzell-pinta
14056	islàmica pintada	14209	reflex metàl·lic decoració geomètrica
14057	islàmica daurada (reflex metàl·lic)	14210	reflex metàl·lic amb lletres o anagrames
14058	islàmica a motlle	14211	reflex metàl·lic i blava
14059	islàmica comuna oxidada	14212	reflex metàl·lic de Paterna
14060	islàmica comuna reduïda	14213	reflex metàl·lic de Manises
14061	islàmica manganès sota coberta melada	14214	reflex metàl·lic Paterna-Manises
14062	islàmica vidrada	14215	reflex metàl·lic sanefa reticulada
14100	vidriada blanca	14250	blanca i manganès
14101	blanca i blava	14251	blanca-manganès blau i manganès
14102	blanca i blava de Barcelona	14252	blanca-manganès verd i manganès
14103	blanca i blava catalana	14253	blanca-manganès verd i manganès de Paterna
14104	blanca i blava d'orles diverses	14254	blanca-manganès verd i manganès de Manises
14105	blanca i blava de la botifarra	14255	blanca-manganès verd i manganès catalana
14106	blanca i blava de l'arracada	14256	blanca-manganès i verd
14107	blanca i blava d'influència francesa	14257	blanca-manganès i policroma
14108	blanca i blava de la cirereta		
14109	blanca i blava de faixes o cintes		
14110	blanca i blava de la Segarra		
14111	blanca i blava d'Escornalbou		
14112	blanca i blava de la panotxa		
14113	blanca i blava regalats		
14114	blanca i blava de Poblet		
14115	blanca i blava de sanefa negativa		
14116	blanca i blava de transició		
14117	blanca i blava amb la Tau		
14118	blanca i blava d'influència de Savona		
14119	blanca i blava corbata o palmera		
14120	blanca i blava ditada		
14121	blanca i blava de blondes		
14122	blanca i blava de Paterna		
14123	blanca i blava de Manises		
14124	blanca i blava de Manises i groga		
14125	blanca i blava de la figueta		
14126	blanca i blava de la cirera		

2. DEFINICIÓ DEL FRAGMENT

sense forma	SF
sense definir	SD
perfil sencer	PS
vora	VO
nansa	NA
arrencament nansa	AN
carena	CR
llavi	LL
fons	FO
peu	PE
pivot	PI
bec	BE
pom/agafador	AG
escòria	ER
broc	BR
abocador	AB
coll	CO
orelleta	OR

4. FORMA

(Per a materials no classificats tipològicament. Basicament, ceràmiques prehistòriques, medievals i modernes)

Ceràmica a torn:

Ceràmica clàssica, medieval i moderna:

abeurador	ABE	motlle sigillata	MSG
ampolla	AMP	olla	OLL
bací	BAC	olla pàtina cendrosa	OPC
barral	BLN	orsa	ORS
bol	BOL	pàtera	PTT
canelobre	CAN	plat	PAT
cassola	CSS	plat d'ala	PDA
cassola pàtina cendrosa	CSC	plat/tapadora	PTA
càntir	CAT	plat/tapadora vora fumada	PTF
catúfol	CAF	plata	PLA
colador	COL	plat tallador	PTL
copa	COP	poal	POA
cossi	COS	pot	POT
cremaperfums	CRP	pot de farmàcia	PFA
cubell	CUB	rentamans	REN
escalfeta	ESF	safata	SAF
escudella	ESC	saler	SLR
escudella d'orelletes	EOR	salsera	SAL
fogó	FOG	servidora	SEV
formes amb abocador	FAB	setrill	SET
formes obertes	FOB	sitra	SIT
formes tancades	FTA	suport	SOP
forma indeterminada	FIN	suport d'anell	SAN
fruiter	FRU	suport rodet	SRD
gerra	GER	tallador	TAL
gerreta	GET	tapadora	TAP
gerro	GRR	tassa	TAS
gibrell	GIB	tenalla	TEN
got	GOT	test	TE
greixonera	GRE	tinter	TIN
guardiola	GUA	tupí	TUP
llàntia cassol.i bec pessigat	LCB	urna	URN
llàntia peu alt	LPA	xocolatera	XOC
llàntia piquera	LPI		
llumanera	LLU		
menjadora	MEN		
mesura	MES		
morter	MOR		
motlle	MOT		

5. TÈCNICA

a mà	MA
a torn	TO
a torn lent	TL
a motlle	MO
motlle cistelleria	MC
ensamblada	EN
indeterminada	IN

6. DECORACIÓ

acanalada	AC	mamellons	MA
aiguada	AG	mangra	MG
aplicació	AL	motlle	MO
aplicació metàl·lica	AM	mugró	MU
aplicació pasta blanca	AB	ondulació en vora	OV
aplicació pasta roja	AR	perforada	PF
aplicació pedres	AP	pessigada	PE
baquetons	BA	pintada	PI
barbotina	BB	pintada blanca	PB
bigoti	BI	pintada negra	PN
botons	BO	pintada roja	PR
calada	CA	pintada roig-marronós	PM
cordons digitacions	CD	policroma	PP
cordons incisió	CI	psudoexcisa	PS
cordons impressió	CM	rodeta	RO
cordons llisos	CL	vernís roig	VR
cordons pessigats	CP		
ditada	DI		
esgrafiada	ES		
excisa	EX		
impresa canya/os	IO		
impresa cardial	IC		
impresa cistelleria	IL		
impresa digitada	ID		
impresa espàtula	IE		
impresa estampillada	IS		
impresa pinta	IP		
impresa punxó	IX		
impresa puntillada	IA		
impresa raspallada	IR		
impresa teixit	IT		
impresa ungulada	IU		
impressió fent incisió	IM		
impressions diverses	IF		
incisa	IN		
incisa pintada	NP		
llengüeta	LL		

7. PASTA

grollera oxidada	GO
grollera reduïda	GR
grollera mixta	GM
acurada oxidada	AO
acurada reduïda	AR
acurada mixta	AM
acurada bescuitada	AB
grollera bescuitada	GB
bescuitada	BE
caolinitica	CA

8. ACABATS

allisat	AL
allisat amb fang	AF
arenós	AR
brunyit	BR
encastació de fang	EF
engalbat	EN
esmaltat	EM
espatulat	ES
estriat	ET
marques terrisser	MT
pàtina cendrosa	PC
pentinada	PE
pintat	PI
rugós	RU
<i>strice</i>	ST
vidrat	VI
vernissat	VE

UE	AREA	SECTOR	ÀMBIT	NÚM	FRAGMENTS	CODI	FORMA	TIPOLOGIA	TÈCNICA	PASTA	DECORACIÓ E	DECORACIÓ I	ACABAT E	ACABAT I	CRONOLOGIA	OBSERVACIONS	RESTAURACIÓ	FOTOGRAFIA	DIBUIX	MAGATZEM
106					4	14002	SF	TEN	TO	AO										
106					2	14002	AN	TEN	TO	AO										
106					1	14002	FO	TEN	TO	AO										
106					2	14003	SF	OPC	TO	AO	EN	VI				VIDRAT MARRÓ INTERIOR I ENGALBAT NEGRE EXTER.				
106					1	14003	SF	OLL	TO	AO	EN	VI				VIDRAT MARRÓ INTERIOR I ENGALBAT NEGRE EXTER.				
106					2	14003	VO	GIB	TO	AO		VI				VIDRAT VERD MELAT INTERIOR				
106					1	14003	SF	GIB	TO	AO		VI				VIDRAT VERD MELAT INTERIOR				
106					1	14003	VO	PLA	TO	AO		VI				VIDRAT MELAT INTERIOR				
106					1	14003	VO	FTA	TO	AO		VI				VIDRAT MARRÓ INTERIOR I REGALIMS DE VIDRAT A L'EXTERIOR				
106					1	14003	LL	CAT	TO	AO	VI	VI				VIDRAT VERD EXTERIOR I MARRÓ INTERIOR				
106					1	14003	PE	CAT	TO	AO		VI				VIDRAT VERD INTERIOR				
106					4	14003	SF	CAT	TO	AO		VI				VIDRAT VERD MELAT INTERIOR I REGALIMS DE VIDRAT VERD A L'EXTERIOR				
106					4	14003	SF	CAT	TO	AO		VI				VIDRAT VERD MELAT INTERIOR I REGALIMS DE VIDRAT VERD A L'EXTERIOR				
106					2	14003	CR	CAT	TO	AO	VI	VI				VIDRAT VERD MELAT INTERIOR I VERD EXTERIOR				
106					1	14003	AN LL	CAT	TO	AO	VI	VI				VIDRAT VERD EXTERIOR I MELAT INTERIOR				
106					1	14003	AN	CAT	TO	AO	VI	VI				VIDRAT VERD EXTERIOR I MELAT INTERIOR				
106					1	14003	SF	CAT	TO	AO	VI	VI				VIDRAT VERD EXTERIOR I MELAT INTERIOR				
106					1	14003	CR	CAT	TO	AO	VI	VI				VIDRAT VERD EXTERIOR I MELAT INTERIOR				
106				1	1	14003	PS	LCB	TO	AO		VI		SEGLE XIV-XV	RESTES VIDRAT BLANC I DE CREMAT INTERIOR		X	X		
106					1	14100	VO, A	GET	TO	AO	VI					VIDRAT BLANC EXTERIOR				
106				2	1	14101	PS	ESC	TO	AO		VI,PI		SEGLE XV	DECORACIÓ CENTRAL DE FULLES ENFRONTADES I ORLA AMB IMITACIÓ C	X	X			
106				3	1	14255	FO	ESC	TO	AO		VI		SEGLE XIV	DECORACIÓ CENTRAL AMB MOTIU PSEUDOHERÀLDIC		X	X		
106				4	1	14062	CR	GER	TO	AO	VI	VI		SEGLE XIII-XIV	VIDRAT VERD TURQUESA INT/EXT. POSSIBLE IMPORTACIÓ ORIENTAL	X	X			

ANNEX IV. CATÀLEG MATERIALS ARQUEOLÒGICS

277/05-106-1

Llàntia de cassoleta i bec pinçat, realitzada en ceràmica oxidada amb vidrat blanc interior molt deteriorat. Es tracta d'un petit recipient en forma de cassoleta oberta amb perfil cilíndric i fons pla, amb un blener de bec pinçat a la vora on s'encaixaria el ble. El bec presenta restes de cremat.

Element emprat per il·luminar.
Cronologia segle XIV-XV.
(Roig, A., Roig, J., 2002).

277/05-106-2

Escudella de pisa blanca decorada en blau a l'anvers. Com a motiu decoratiu central presenta dues fulles enfrontades. També presenta una orla amb el que sembla una corona enmarcada dins un cercle. Es podria tractar d'una imitació catalana de les típiques produccions valencianes anomenades de "l'orla de les corones".

Producció catalana del segle XV.

Recipient utilitzat per menjar

aliments sòlids o semilíquids. (\varnothing 148 mm; \varnothing peu 60 mm; \uparrow 60 mm.)

277/05-106-3

Fons pla d'escudella de pisa blanca decorada en manganès a l'anvers. Presenta un motiu central pseudoheràldic molt concrecionat. El revers està sense envernissar. Aquesta tipologia decorativa quedaria en desús cap a mitjan segle XV. Producció catalana del segle XIV.

Recipient utilitzat per menjar aliments sòlids o semilíquids.

(Roig, A., Roig, J., 2002).

277/05-106-4

Fragment de carena de gerra de cuita oxidant, amb vidrat transparent verd turquesa interior i exterior. Tant per les característiques del vidrat com de la pasta, possiblement es tracta d'una peça d'importació d'origen oriental. En aquest sentit, fem referència a les similituds amb una gerra localitzada a les voltes de la Pia Almoina de Barcelona l'any 1993, estudiada per Julia Beltrán de Heredia que atribueix la manufactura als tallers ceràmics de Raqqa (Síria) amb una datació de segle XIII.

Cronologia segle XIII-XV.

(Beltrán de Heredia, J., 1999).

ANNEX V. LÀMINES MATERIALS ARQUEOLÒGICS

277/05-106-1

Làmina 1

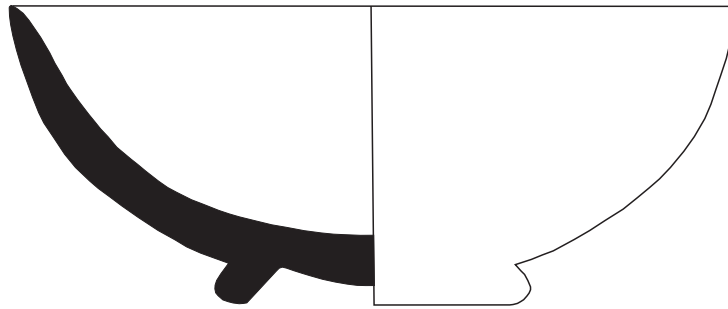
Barra de Ferro, 8 (277/05)

Dibuix: David Torres Rodríguez

TEA Difusió Cultural SL

277/05-106-2

Làmina 2

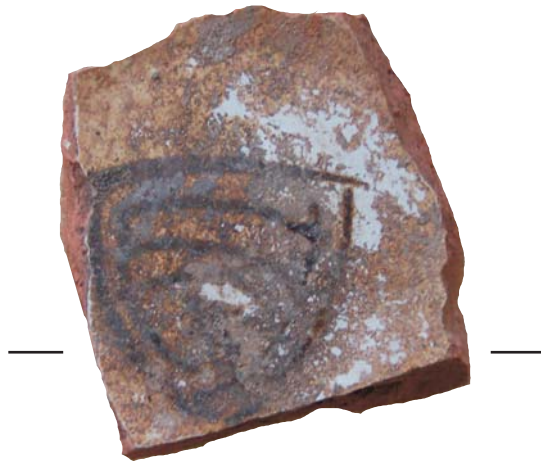
Barra de Ferro, 8 (277/05)

Dibuix: David Torres Rodríguez

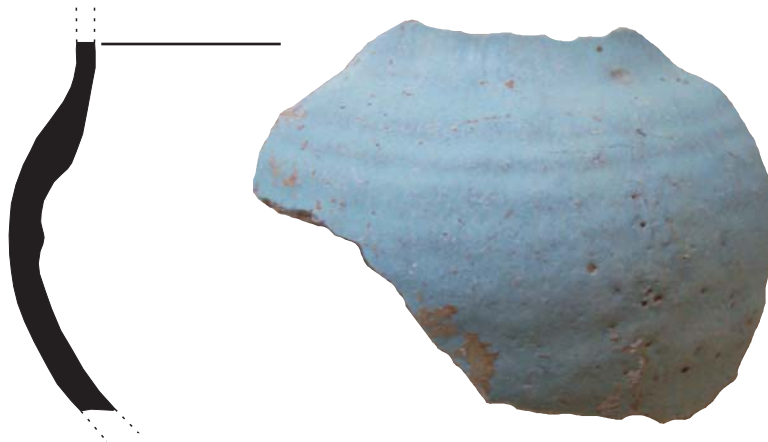

TEA Difusió Cultural SL

277/05-106-3

277/05-106-4

Làmina 3

Barra de Ferro, 8 (277/05)

Dibuix: David Torres Rodríguez

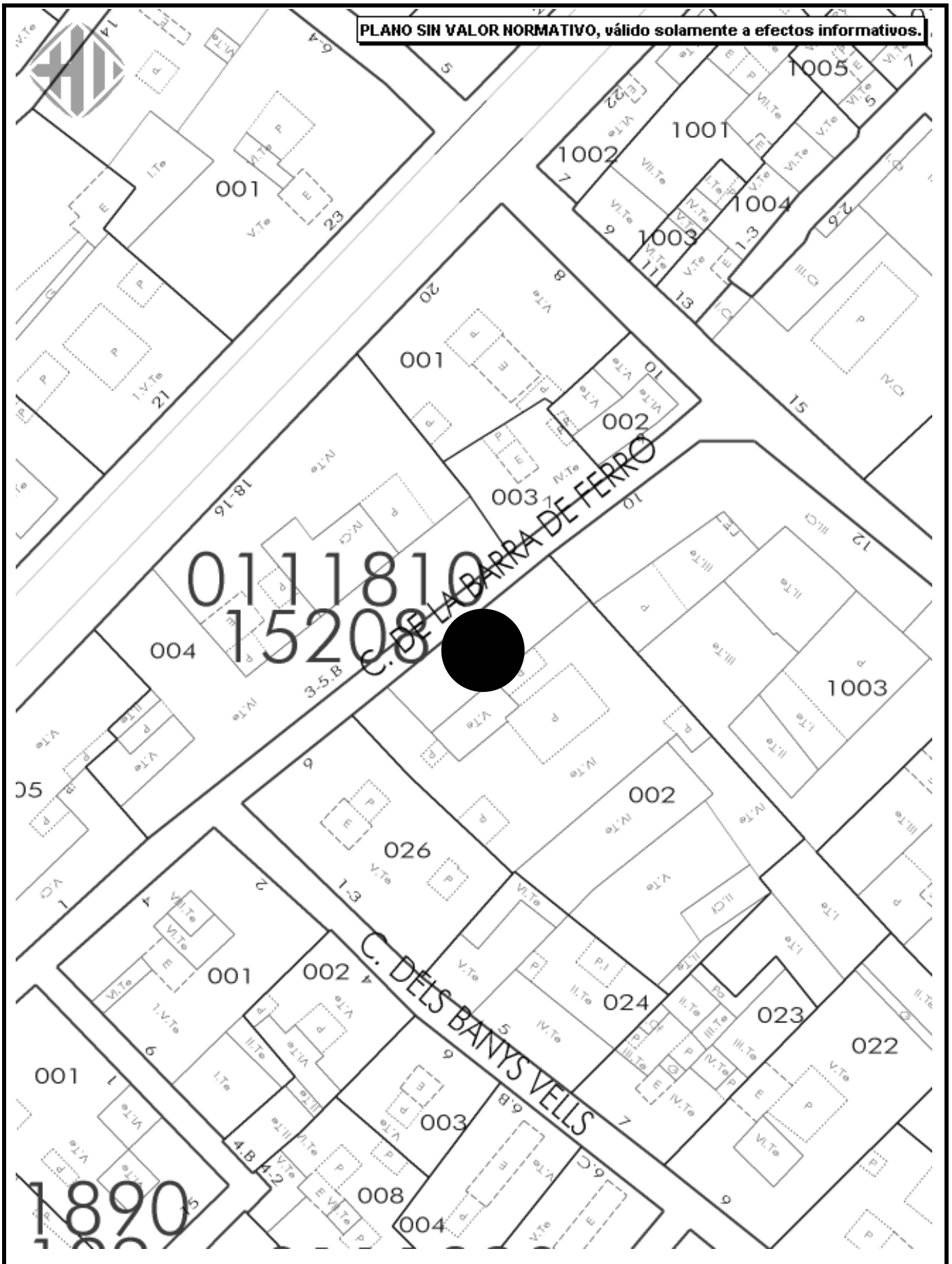

TEA Difusió Cultural SL

ANNEX VI. PLANIMETRIA

LLISTAT PLANIMETRIA

1. Plànol situació a escala 1:500.
2. Planta situació de la cala amb estructures a escala 1:50.
3. Planta i alçats de la UE 105 a escala 1:20.
4. Seccions A-A' i B-B' de la cala a escala 1:20.

Barra de Ferro, 8 (Barcelona)
Codi d'intervenció: 277/05

Plànol situació

Escala: 1:500

Núm. Plànol: 1